

Kretingos muziejaus Užgavėnių kaukės Prancūzijoje

Janina DAUNECKIENĖ

Kretingos muziejaus fonduose saugomas itin unikalus liaudies meno kūrybos lobis – 52 Užgavėnių kaukės (ličynos). Kiekviena jų – išskirtinė, atspindinti XIX a. pab.–XX a. pr. visai Žemaitijai būdingus Užgavėnių kaukių personažus: „Morę“, „Raganą“, „Gervę“, „Ožką“, „Giltinę“ ir t. t. Muziejaus kolekcija itin vertinga etnokultūros tyrinėtojams, liaudies tradicijų specialistams, užsienio šalių liaudies meno žinovams. Užsimezgdus kultūrinio bendradarbiavimo ryšiams su Perigueux (Perigoro) miesto bendruomene šia kolekcija ypač susidomėjo prancūzai.

Kretingos muziejaus delegacijos priėmimas pas Perigueux miesto merą Xavier Darcos

2002 metais Kretingoje lankėsi Prancūzijos – Lietuvos asociacijos Perigueux skyriaus prezidentas Marcel Gervaise, kuris į muziejų atvežė meninės fotografijos parodą „Lov“ (autorius Lucas Guidier) ir ją padovanojo muziejaus fondams. Taip pat buvo organizuota meninės fotografijos paroda „Visiškai į rytus“ (fotografas Nicolas Lux). Šio Prancūzijos miesto atstovai ne kartą lankėsi Kretingos muziejuje, norėdami susipažinti su mūsų krašto etnokultūra: tradicijomis, papročiais ir jų raiškos formomis.

Perigueux miesto gyventojai apžiūri parodą

Shrovetide masks of the Kretinga Museum in France

Janina DAUNECKIENĖ

The publication provides the description of the cultural co-operation between the community of Kretinga town and Perigueux (France), which started back in 2002 when Marcel Gervaise, president of Perigueux division of the French-Lithuanian association paid a visit to Lithuania and brought the exhibition of the artistic photography of Lucas Guidier “Lov” to the Kretinga Museum, and presented it to the museum funds. Later the museum organised artistic photography exhibition “Totally towards the East” by Nicolas Lux (also from Perigueux town). During the visit to Kretinga Museum, and after having acquainted with the regional ethno culture (traditions, habits and forms of their expression), representatives of Perigueux were mostly interested in the Shrovetide mask collection of the end of 19th – beginning of 20th century, and expressed their will to introduce the culture, as well as Shrovetide celebration traditions in the Samogitia Region to Perigueux (France) town community.

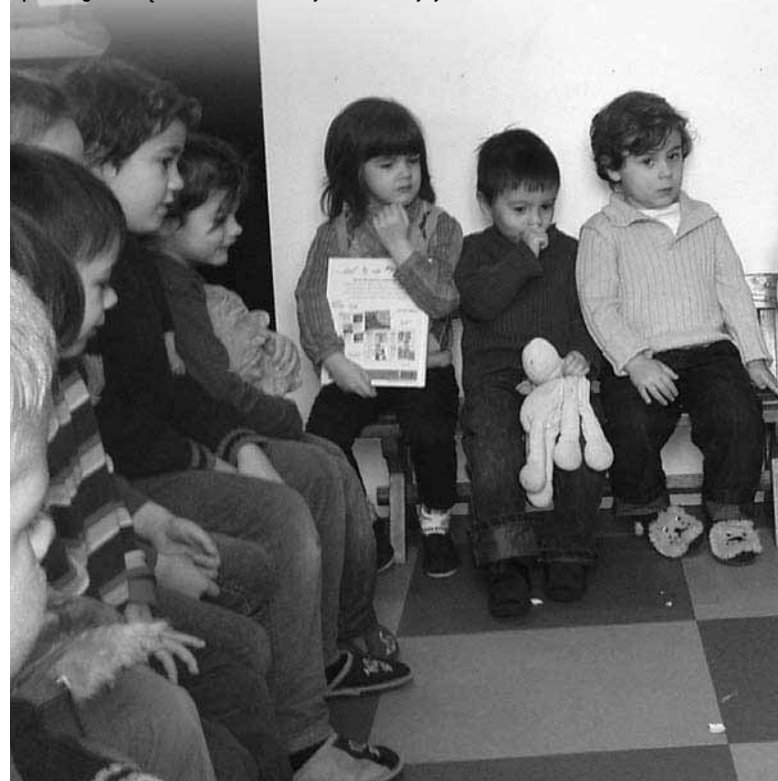
The opening of the Shrovetide mask exhibition of the Kretinga Museum was held in the Perigueux Museum of Archaeology on 18 January 2008. It was attended by the minister of education of France and Xavier Darcos, the Mayor of Perigueux town. The Shrove-day mask collection was exhibited in the Museum of Archaeology of Perigueux on 16 January – 24 February. The project popularised the town of Kretinga, contributed to the promotion of the Kretinga Museum, as well as to further development of cultural co-operation ties with foreign countries.

Tautodailininkas R. Puškorius veda edukacinę pamokėlę „Taip gimsta Užgavėnių kaukė“

Labiausiai prancūzų sudomino muziejuje esanti XIX a. pab.–XX a. pr. Užgavėnių kaukių kolekcija. Tokio unikalaus liaudies meno paveldo neturi nė vienas Europos muziejus, todėl prancūzai buvo suinteresuoti supažindinti Perigueux (Prancūzija) miesto bendruomenę su Užgavėnių šventimo tradicijomis Žemaitijos regione ir organizuoti Užgavėnių kaukių parodą iš Kretingos muziejaus fonduose esančių kaukių rinkinio. Kretingos muziejus gavo kvietimą pristatyti Užgavėnių kaukių rinkinius Perigueux archeologijos muziejuje 2008 m. sausio 16–vasario 24 d., o 2008 m. kovo 30 d. dalyvauti karnavale, kurį organizavo minėto miesto bendruomenė.

► Į parodą iškeliavo 52 muziejaus kaukės, du manekėnai – Užgavėnių kaukių personažai, šešios ant audinio darytos nuotraukos, pristatančios senovinę kaimo gyvenvietę, mažąją architektūrą, tautodailininkų darbus, vaizdus iš Užgavėnių karnavalo eisenos, vykusios Grušlaukės kaime 1938 metais. Buvo parodytas filmas apie Užgavėnių šventimo tradicijas Žemaitijoje.

Kretingos muziejaus specialistai
Užgavėnių kaukių karnavale
Perigueux mieste.

► Iškilmingas parodos atidarymas įvyko š. m. sausio 18 d. Perigueux archeologijos muziejuje, dalyvaujant Prancūzijos švietimo ministrui ir miesto merui ponui Xavier Darcos. Į parodos atidarymą buvo pakviestas Kretingos rajono meras Valerijonas Kubilius.

► Parodą Perigueux miesto bendruomenei pristatė muziejaus direktorė Vida Kanapkienė. Sausio 16–18 d. delegacijos nariai tautodailininkai Raimondas Puškorius ir Adolfas Viluckis Perigueux mokyklose demonstravo kaukių drožybos paslaptis šio miesto mokyklų moksleiviams. Sausio 21 d. Kretingos rajono delegacija susitiko su Lietuvos ambasados Paryžiuje kultūros ataše ponia Ina Kniuriene ir pristatė parodos progą lietuvių ir prancūzų kalbomis išleistą leidinį „Užgavėnės. Kaukės ir tradicijos Lietuvoje ir Prancūzijoje“.

► Sausio 25 dieną Kretingos muziejuje buvo organizuota spaudos konferencija vizito rezultatams aptarti. Už paramą organizuojant minėtą išvyką dėkojame LR Kultūros ministerijai, Kretingos rajono savivaldybei ir Kultūros skyriui. ■

Kretingos muziejaus
archyvo nuotr.

